

LICG HUIDDIERENBIJSLUITER

Dé handleiding voor het houden van huisdieren

Serie reptielen

Aziatische huisgekko

Hemidactylus frenatus

De Aziatische huisgekko is een kleine hagedis, oorspronkelijk afkomstig uit Zuid-Oost Azië. Ze worden ook wel 'tjiktjak' of 'tjitjak' genoemd, naar het harde geluid dat ze maken. Tegenwoordig komen Aziatische huisgekko's voor over de hele wereld, via verspreiding door de mens vanuit havens aan warmere oceanen zoals Florida, Hawaii, Australië en Afrika.

De Aziatische huisgekko wordt inclusief staart tot ongeveer veertien centimeter lang. Hij is lichtbeige tot bruin gekleurd met donkere vlekken op de rug. Deze gekko kan zijn kleur aanpassen aan de ondergrond waar hij op zit. Op de staart staan kleine stekels. Aan elke voet heeft de Aziatische huisgekko één teen die veel korter is dan de andere tenen.

Aziatische huisgekko's zijn schemer- en nachtdieren. Zoals veel gekko-soorten kunnen

ze tegen gladde verticale oppervlakten rennen of zelfs ondersteboven over het plafond lopen. Ze maken daarbij gebruik van kleine haartjes die op lamellen aan de onderkant van de tenen staan.

Als u overweegt om de Aziatische huisgekkko als huisdier te kopen, is het belangrijk dat u zich van tevoren goed laat informeren. Deze huisdierenbijsluiter is hierbij een hulpmiddel.

Verschillende varianten

Onder de naam Tjitjak wordt ook wel de Platstaartgekkko, *Hemidactylus* (voorheen *Cosymbotus) platyurus*, verkocht. Deze heeft een platte staart met gekartelde randen, de Aziatische huisgekkko heeft een vrijwel ronde staart. Er zijn bovendien nog meer gekkosorten die op de Aziatische huisgekkko lijken, zoals *Hemidactylus garnotii*. Deze heeft echter alleen stekels aan de zijkant van de staart terwijl de Aziatische huisgekkko deze ook boven op de staart heeft. Daarnaast bestaan van *H. garnotii* geen mannetjes, zij planten zich eenslachtig voort.

Natuurlijk gedrag

Van oorsprong komt de Aziatische huisgekkko voor in bosachtig gebied. Ze hebben zich echter goed aangepast aan het leven in de omgeving van de mens en maken gebruik van het kunstlicht om insecten te vangen. Ze zijn daarom vaak welkom in huizen als bijvoorbeeld kakkerlakkenbestrijders. Aziatische huisgekkko's kunnen 's nachts harde geluiden maken. Mannetjes zijn territoriaal en kunnen onderling vechten. Als de gekko wordt aangevallen door een roofdier, kan hij een deel van zijn staart afstoten om de aanvaller te misleiden. Dit heet autotomie.

Huisvesting

Zorg ervoor dat het terrarium klaar staat als u een Aziatische huisgekkko koopt. Kies een terrarium dat hoger is dan breed. Voor een paartje Aziatische huisgekkko's heeft u een terrarium van tenminste 50 x 40 x 50 centimeter nodig. Het terrarium mag absoluut geen kieren hebben, want deze soort is een meester in het ontsnappen en kan zich erg plat maken. Zet het terrarium op een rustige plaats en beweeg rustig in de buurt van het terrarium. Een slot kan handig zijn om te zorgen dat kinderen niet zonder toezicht bij de dieren kunnen. Het verblijf moet goed geventileerd en tochtvrij zijn. Mannetjes zijn onderling agressief dus zet ze nooit bij elkaar, wilt u een grotere groep, neem dan één man met meerdere vrouwtjes.

De Aziatische huisgekkko houdt van vocht. Kies daarom een bodembedekker die vocht vasthoudt, zoals boomsnippen, rendiermos of potgrond. Daarbij moet ook regelmatig gesproeid worden. De luchtvochtigheid moet ongeveer 75 % zijn. Richt het terrarium in met klimtakken, platte stenen en schuilplaatsen in de vorm van schors of planten, eventueel van plastic. Een bakje vochtig vermiculiet of veenmos is handig om de dieren te helpen vervellen. De temperatuur in het verblijf moet tussen 21 en 32 graden Celsius liggen, waarbij de hoogste temperatuur onder de spots is. 's Nachts mag de temperatuur zakken naar 18 tot 21 graden Celsius. Er moeten altijd warmere en koudere gedeeltes zijn zodat de dieren kunnen kiezen. Zorg bij meerdere dieren voor meerdere spotjes, maar let op dat het terrarium koele plaatsen blijft houden. Gebruik geen warmtestenen, daar kunnen de gekko's zich gemakkelijk aan verbranden. Zorg dat de dieren niet in contact kunnen komen

met de lampen en warmtespots. Eventueel kunt u een UV lamp ophangen maar omdat de Aziatische huisgekko een nachtdier is, is dit niet strikt noodzakelijk. Gebruik gloeilampen, spaarlampen of eventueel daglichtlampen en laat het licht twaalf uur per dag aan staan. Zet het licht op een schakelklok zodat er een vast dag-nacht ritme is. Zorg voor een ondiep drinkbakje.

Verzorgen en hanteren

De Aziatische huisgekko is erg snel en het is daardoor erg moeilijk hem te hanteren. Mocht u hem toch eens moeten vastpakken, pas dan op dat u de gekko nooit bij de staart pakt, want dan zal hij deze afstoten. De huid van de Aziatische huisgekko is gevoelig.

Het is belangrijk om het terrarium goed schoon te houden. Verwijder elke dag niet opgegeten voedseldieren en haal uitwerpselen weg voor u opnieuw voert. Ververs dagelijks het drinkwater. Sproei tenminste om de dag wat water in het terrarium. Vervang het bodemmateriaal een paar keer per jaar en maak dan meteen de rest van het terrarium schoon, ook de inrichting. Spoel wel altijd heel goed na als u een schoonmaakmiddel hebt gebruikt! Was altijd uw handen nadat u in contact geweest bent met de dieren of het terrarium, reptielen kunnen *Salmonella* overbrengen.

Voeding

Aziatische huisgekko's eten dierlijk, levend voer zoals krekels, krulvliegen en buffalowormen, aangevuld met meelwormen of wasmotten. Het voedseldier moet kleiner zijn dan de kop van de gekko. Voedseldieren kunt u het beste eerst bijvoeren ('gutloaden') met speciaal hiervoor verkrijgbare voeding of

bijvoorbeeld fruit, kattenvoer of visvoer zodat hun voedingswaarde optimaal is. Wissel het voer af, zo krijgt de huisgekko alle voedingsstoffen binnen. Aziatische huisgekko's hebben extra calcium en vitamines nodig. Geef dit door de voedseldieren te bepoederen met een calcium- en vitaminepreparaat voor reptielen. Strooi wat sepia- of eischaalstukjes in het terrarium. Vitaminedruppels A/D3 kunnen ook in het drinkwater worden opgelost. Pas wel op dat u niet teveel geeft, een overmaat aan vitamines kan schadelijk zijn dus lees goed de gebruiksaanwijzing. Voer de Aziatische huisgekko om de dag. Jonge dieren kunt u elke dag voeren. Vers drinkwater moet altijd aanwezig zijn. Soms drinken de gekko's niet uit het bakje, zorg ervoor dat er ook sproeiwater op planten en andere inrichtingselementen blijft liggen zodat ze dit kunnen drinken.

Van jong tot volwassen dier

Het mannetje van de Aziatische huisgekko heeft een bredere staartwortel dan het vrouwtje. Ook heeft hij pre-anale poriën, kleine openingen in de huid die als een V-vorm op de onderbuik te zien zijn, en femoraalporiën aan de binnenkant van de dijbenen die geurstoffen uitscheiden. Bovendien heeft het mannetje twee verdikkingen onder de staartwortel waarin de hemipenissen liggen. Bij vrouwtjes met eieren kunt u deze door de huid van de buik zien schijnen. De Aziatische huisgekko kan zich het hele jaar door voortplanten. De vrouwtjes kunnen het sperma van het mannetje opslaan en later gebruiken om eieren te bevruchten. Het vrouwtje legt per keer twee eieren met harde schaal. Deze komen na 45 tot 70 dagen uit.

Aziatische huisgekko's kunnen minstens vijf jaar oud worden.

Ziekten

Een aandoening waar gekko's gevoelig voor zijn, is rachitis. Dit is een vervorming van het skelet door een tekort aan calcium. De gevolgen van te weinig calcium zijn pas na langere tijd te merken, maar het proces is vaak onomkeerbaar. Zorg er daarom altijd voor dat de gekko's een extra calciumbron ter beschikking hebben en ook voldoende vitamine D3 binnenkrijgen, wat nodig is om de botten op te bouwen. Hiervoor kunt u een vitaminen- en mineralenpreparaat gebruiken. Verschijnselen van rachitis zijn zwakke en misvormde botten, bijvoorbeeld kromme poten.

Vrouwtjes kunnen problemen krijgen bij het eieren leggen, meestal als gevolg van kalktekorten. Vaak is een operatie nodig om het ei te verwijderen.

Verstopping kan voorkomen als de dieren teveel substraat opeten of door verkeerde voeding.

Diarree wijst op een infectie van de darmen door bijvoorbeeld coccidiose of door flagellaten, ga hiermee altijd bijtijds naar een dierenarts. Ook wormen kunnen diarree geven.

Longontsteking kan het gevolg zijn van tocht in het terrarium en is te herkennen aan slijm bij de mond en moeilijk ademen. Probeer tocht altijd te voorkomen.

Ook mondrot komt voor, te zien aan geel of wit pus in de bek. Voor beide aandoeningen heeft de gekko medicijnen nodig.

Niet vlot verlopende vervelling kunt u verhelpen door voor een hogere luchtvochtigheid te zorgen, bijvoorbeeld in de vorm van een bakje vochtig vermiculiet of veenmos. Stukken vel

die te lang vast blijven zitten kunnen problemen geven, vooral bij ogen en tenen. Trek nooit hard aan de huid van de gekko. Als een dier steeds problemen heeft met vervellen, kan dit door tekort aan vitamine A komen of door een slechte conditie door ziekte. Ga dan naar een dierenarts.

Voorkom ziekten door goede hygiëne, goede voeding en zo min mogelijk stress. Is uw Aziatische huisgekko ziek, ga dan naar een dierenarts met verstand van reptielen.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van dit huisdier is geen ervaring nodig. Zorg ervoor dat u zich van tevoren goed informeert.

Kosten

Aziatische huisgekko's kunt u kopen bij een gespecialiseerde kweker of bij een goede reptielenspecialzaak. Ze kosten ongeveer vanaf vier tot acht euro per stuk. De opstartkosten van een terrarium zijn vrij hoog. Kosten die terugkeren zijn bijvoorbeeld de aanschaf van voedseldieren en de elektriciteitskosten voor verwarming en licht. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als er ziekten in het aquarium ontstaan.

Bijzonderheden

- Let bij aanschaf op dat de gekko niet mager is, alert is en heldere ogen heeft, geen tenen mist en een schone huid en neus heeft.
- Er worden relatief veel wildvangdieren aangeboden. Pas hierbij op dat ze geen ziektes en parasieten bij zich dragen! Wildvangdieren zijn vaak kwetsbaarder in gevangenschap dan nakweekdieren, die beter aangepast

- zijn aan het leven in een terrarium.
- Sluit u eventueel aan bij een reptielenvereniging, waar u via medeliefhebbers veel nuttige informatie kunt krijgen.
 - Fotografie: © 2008 Philip de Pous.
 - Laat kinderen nooit alleen met huisdieren!

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl

Het LICG is hét informatiepunt voor het 'houden van huisdieren'. Deze stichting geeft onafhankelijke en betrouwbare informatie over het op een verantwoorde wijze kopen en verzorgen van huisdieren. Deze informatie is op de meest recente inzichten gebaseerd en wordt bovendien wetenschappelijk getoetst. Door het bieden van informatie en het organiseren van campagnes, levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

L I C G